

N:o 2.

Af herr **I. E. G. Svensson** i Skyllberg, om ändring af 10, 11, 32, 35 och 41 §§ bevillningsförordningen samt 1 § instruktionen för taxeringsmyndigheterna.

Tämligen allmänt erkännes, att nu gällande bevillningsstadga är bristfällig och otydlig, så att en genomgående omarbetning af den kunde vara önskvärd. Då en sådan dock af flere skäl länge nog kommer att låta vänta på sig, tar jag mig härmed friheten vördsamt föreslå ändringar af några paragrafer, som, efter hvad mig synes, företrädesvis torde behöfva rättas eller förtydligas.

§ 10 mom. 1 lyder sålunda: »Inkomst af kapital och arbete taxeras för det löpande året».

Denna nakna bestämmelse har i många fall ledt till det resultat, att en inkomst, som af ett eller annat skäl icke kunnat taxeras under det år den influtit, undgått all beskattning. Jag vill härvid anföra följande belysande exempel.

Under år 1891 hade ägarne af Kristina- och Petersgrufvorna i Lerbäckes socken haft en af dem själfva medgifven inkomst af grufvbrytning i dessa grufvor å tillsammans kr. 24,270. Detta belopp kunde icke taxeras, då 1891 års taxeringsnämnder hade sina sammanträden, enär då icke malmkvantiteten, som skulle komma att brytas för året, och än mindre den därå uppkommande vinsten kunde beräknas. Vinsten blef taxerad af 1892 års taxeringsnämnder, men då klagade ägarne af grufvorna och yrkade befrielse, enär grufvbrytningen det året låg helt och hållet nere: grufvorna hade nämligen under tiden öfvergått i andra händer och de nya ägarne läto under år 1892 grufvbrytningen hvila och vidtogo i stället ombyggnader i grufvorna. Kammarrätten och Kungl. Maj:t befriade gruf-

ägarna från taxering på grund af ordalydelsen i § 10 mom. 1. Flera liknande fall skulle kunna anföras.

Så lång preskriptionstid för eftertaxering, som den inkomstskattelagen medgifver, eller 5 år, torde icke lämpligen kunna ifrågasättas i sådant fall, men torde det i allmänhet vara tillräckligt, om det medgifves taxeringsmyndigheterna att under påföljande år medtaga, hvad som under det år, då taxering rätteligen bort ske, icke kunnat taxeras.

Då år 1883 det bevillningsfria afdraget bestämdes till 450 kronor, torde detta belopp å de flesta orter i Sverige för en mindre familj hafva varit något så när tillfredsställande existensminimum. Uppenbart är dock, att det numera i de allra flesta fall är för lågt, samt att den ökning, som å synnerligt dyra platser eller vid ömmande omständigheter kan medgifvas med högst 200 kronor eller till inalles 650 kronor, ej förslår. Dessa 200 kronor torde lämpligen kunna utbytas mot 250 kronor. Jag får härmed vördsamt föreslå, att det bevillningsfria afdraget höjes till 500 kronor, samt att taxeringsmyndigheterna må medgifvas rätt att, då omständigheterna så påkalla, höja det till 750 kronor. I sammanhang härmed vill jag äfven föreslå, att dessa högre afdrag må få kunna åtnjutas, där sammanlagda årsinkomsten understiger 1,500 kronor, samt att nu medgifna afdraget af 300 kronor vid en inkomst, som uppgår till 1,200 kronor men ej öfverstiger 1,800 kronor, må få åtnjutas vid en inkomst, som uppgår till 1,500 kronor men ej öfverstiger 2,000 kronor.

I § 3 mom. 1 heter det: »*Fast egendom* skall uppskattas till sitt *verkliga* värde. Detta värde bestämmes med ledning af de om hvarje särskild egendoms storlek, beskaffenhet och afkastning inhämtade upplysningar samt erhållna uppgifter om areal och olika ägoslag samt arrende eller hyresafgifter, köpeafhandlingar och värderingar för egendomens belåning eller försäkrande mot brandskada»; samt i § 1 instruktionen för taxeringsmyndigheter: »Värdet af *fast egendom* föreslås och bestämmes med ledning af: 1:o) jordbruksegendom tillhörande *areal* i åker, äng, skogs- eller betesmark jämte särskilda förmåner, såsom vattenfall, torfmosse, lastageplats, fiske, som ej är i jordebok särskildt upptaget m. m. äfvensom *utsäde* och *kreatursbesättning* vid egendomen, börande härvid jämväl behörigt afseende fästas vid egendomens läge, de särskilda ägoslagens och skogens beskaffenhet samt beloppet af — — —».

Dessa bestämmelser gifva ju rätt mycket stöd för den uppfattning, att befintliga skogens värde skall ingå i fastighetstaxeringen. Så har emellertid på flera ställen i vårt land icke blifvit fallet, och å de ställen, där befintliga skogskapitalet ingått i fastighetstaxeringen, är detta endast till någon del, som säkerligen icke i något fall öfverstiger 50 %. Sär-

skildt i Norrland äro fastighetsvärdena ytterligt låga i förhållande till verkliga värdet, då skogens värde äfven tages i betraktande. Som bevis härför torde vara tillräckligt framhålla, att sammanlagda taxeringsvärdet för jordbruksfastigheter i de 5 norrländska länen år 1902 (enligt 1903 års statistik) endast uppgick till 310 millioner. Att denna summa är uppenbart för låg, framgår tydligt af den omständigheten, att virket, som årligen tages från dessa län, har ett nettokapitalvärde af minst 80 millioner kronor.

Om skogarne i Norrland taxerades till skäligt belopp och skogsägarna finge för dem erlægga utskylder till stat och kommun, torde en del af den bitterhet, som där finnes mot skogsinnehafvarne, försvinna. För att nå ett sådant mål, vore dock nödvändigt bestämma, att den del af hemmanets utskylder, som belöpte sig på skogsvärdet, skulle utgöras af den, som hade laga fång till skogsafkastningen.

Statens kronoparker, som uppgå till en areal icke mindre än dryga 4,500,000 hektar, däraf minst 10 % är bevuxen med fullmogen timmerskog, är, jämte statens öfriga skogar, c:a 900,000 hektar, upptagen till ett värde af endast c:a 80 millioner kronor (se Sveriges officiella statistik för år 1903). Lågt räknadt torde endast den med mogen skog bevuxna delen, 10 % af arealen, vara värd minst 400 millioner kronor.

Nu torde någon invända, att det är tämligen likgiltigt, hvilket värde staten sätter på sin egendom, men så är nog icke fallet; vore skogarne t. ex. upptagna till närmelsevis sitt ungefärliga värde, skulle det då och då återkommande talet om statens stora skuldsättning i förhållande till dess tillgångar förminskas, och den stora fördelen skulle vinnas, att uppmärksamheten blefve mera fäst på dessa tillgångar, än nu är fallet, och den verkliga afkastningsförmågan bättre beräknad, samt orsaken till den nuvarande låga afkastningen grundligare undersökt, än nu sker.

Med hvad jag nu anfört vill jag framhålla önskvärdheten af, att i bevillningsstadgan införes en klar och tydlig bestämmelse om huru stor procent af skogskapitalets värde bör ingå i taxeringen; härigenom vinnes en klarare och bättre taxering öfver hela riket, än hvad som nu är fallet. Naturligtvis vore hvarken rättvist eller klokt, att skogens hela värde inginge i fastighetens taxering, men en bestämmelse, att 40 % af verkliga värdet skulle ingå i fastighetstaxeringen, torde ej vara orimlig.

Genom lagen af den 24 maj 1895 om hvad som är att hänföra till fast egendom har bestämts, att en del maskiner m. m. i fabriker, förut hänförliga till lösegendom, nu äro att i rättsligt hänseende hänföra till fast egendom. Det torde vara lämpligt, att Riksdagen ville bestämdt ut-

tala, att dylika maskiner skola inberäknas i fastighetens taxeringsvärde. I regel taxeras de ännu icke som fast egendom.

Den tid, som medgifvits bevillningsberedningens ordförande för förrättnings afslutande, är nu, synnerligast sedan inkomstskattelagen kom till, mycket knappt tilltagen. Utan olägenhet torde tiden för bevillningsberedningarnas afslutande kunna framflyttas till 6 juni och tiden för handlingarnas öfverlämnande till kommunalstämmornas ordförande eller magistraterna till den 15 juni. Den tid, inom hvilken taxeringsförrättningarna skola vara afslutade, torde, i fall bevillningsberedningarnas afslutande framflyttas på af mig nu föreslaget sätt, bestämmas till 25:te i stället för nuvarande 20 juli.

Jag tillåter mig sålunda vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville besluta följande ändringar och tillägg i Sveriges Riksdags bevillningsstadga:

§ 10 mom. 1. Inkomst af kapital och arbete taxeras för det löpande året; dock må taxering af inkomst, som af ett eller annat skäl undgått beskattning under det år taxering rätteligen bort ske, kunna taxeras följande året.

§ 11 mom. 1. Bevillning för inkomst af kapital eller arbete äger *icke* rum: när den skattskyldiges sammanräknade årsinkomster, däri inbegripna äfven hustruns, ej öfverstiga 500 kronor.

Uppgå dessa inkomster icke till 1,500 kronor, äro 500 kronor, uppgå de till 1,500 kronor, men icke 2,000 kronor, äro 300 kronor af inkomsten af kapital och arbete fria från bevillning.

Det belopp, för hvilket bevillning sålunda icke äger rum eller som får från uppskattad inkomst såsom bevillningsfritt afdragas, må å ort, där kostnaden för bostad är synnerligen hög i jämförelse med förhållandet inom riket i allmänhet äfvensom undantagsvis i de fall, där särdeles ömmande omständigheter (talrik familj, långvarig sjuklighet, olyckshändelse och dylikt) förekomma, ökas; dock så, att denna ökning, vare sig den äger rum på grund af hög bostadskostnad eller ömmande omständigheter eller båda dessa skäl, icke må för någon skattskyldig öfverstiga 250 kronor.

§ 32. Bevillningsberednings ordförande åligger särskildt:

- a) att samla — — — — — ankomma;
 - b) att bestämma tid och ställe för beredningens sammanträde samt därom ofördröjligen ej allenast underrätta ledamöterna i beredningen, utan äfven på lämpligt sätt och i god tid meddela de skattskyldige inom beredningsdistriktet underrättelse, börande beredningssammanträdena, hvilka på landet alltid skola hållas inom distriktet, utsättas så tidigt, att samtliga beredningarna senast den 6 juni må hafva afslutat sina arbeten;
 - c) att vid — — — — — meddelas;
 - d) att, — — — — — uppgiften.
-

§ 35. Bevillningsberedningens förslag, behörigen summerade, tillika med mantalslängden jämte de till hvardera hörande uppgifter och öfriga handlingar skola senast den 15 juni af beredningens ordförande aflämnas, i Stockholm till — — — — — handlingar.

På landet skola beredningens förslag, behörigen summerade, senast den 15 juni af beredningens ordförande öfverlämnas till kommunalstämmans ordförande, som det åligger — — — — — förslag.

§ 41. Efter därtill af städernas magistrater samt kronofogdarne och häradsskrifvarne för det löpande året uppgjorda förslag, som före april månads utgång skola till Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet insändas, bestämmer Kungl. Maj:ts befallningshafvande viss tid efter den 20 juni samt ställe för taxeringsnämndernas sammanträden. Därvid bör tillses, att på landet vederbörande kronofogde och häradsskrifvare må kunna öfvervara hvarje taxeringsnämnds sammankomst, samt att de bemälda nämnder åliggande taxeringsförrättningar senast den 25 juli kunna vara afslutade.

Instruktion för taxeringsmyndigheterna.*Uppskattning af fast egendoms värde.*

§ 1. Värdet af fast egendom föreslås och bestämes med ledning af:

1:o jordbruksegendom tillhörande *areal* i åker, äng, skogs- eller betesmark jämte särskilda förmåner, såsom vattenfall, torfmosse, lastageplats, fiske, som ej är i jordebok särskildt upptaget m. m. äfvensom *utsäde* och *kreatursbesättning* vid egendomen; börande härvid jämväl behörigt afseende fästas vid egendomens läge, de särskilda ägoslagens beskaffenhet, och skall af ståndskogens värde efter i orten gångbart pris 40 % ingå i fastighetsvärdet samt beloppet af de grundskatter och öfriga allmänna utskylder, med undantag af bevillningen, hvarmed egendomen är belastad, skolande, då frälseränta är förenad med äganderätten till den jord, hvaraf sådan ränta dittills utgått vid bestämmande af fastighetens värde, detsamma ökas med ett belopp, motsvarande räntans kapitalvärde, beräknadt efter 5 procent;

— — — — —
— — — — —

Stockholm den 19 januari 1904.

Ivan Svensson.
